

ภาคนิพนธ์

เรื่อง การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สำหรับนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น ในจังหวัดกาญจนบุรี

โดย

นางสาว รัฐพร พลนาวิ

รหัสนักศึกษา 05540651

เสนอ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิเศก ปั่นสุวรรณ

ภาคนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารายวิชา 450460 การศึกษาเอกเทศ

สาขาวิจัยเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2557

กิตติกรรมประกาศ

ในการศึกษาวิจัย เรื่อง การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสำหรับนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น ในจังหวัดกาญจนบุรี เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างสูง ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิเศก ปันสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่ให้คำปรึกษาและคำแนะนำ ด้วยความจริงใจตลอดจนตรวจสอบแก้ไขให้แก่ผู้วิจัย ผู้วิจัย ตระหนักถึงความตั้งใจจริง และความทุ่มเทของอาจารย์อย่างมาก และขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร. กณภัทร รื่นภิรมย์ อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาปัจจุบันตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ ที่ได้ช่วยตรวจสอบความถูกต้องของภาษาญี่ปุ่น ในแบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับชาวญี่ปุ่น

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สาขา จังหวัดกาญจนบุรี ที่ได้ให้ความร่วมมือในด้านข้อมูลเป็นอย่างดี และได้ให้คำแนะนำอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์แก่งานวิจัยฉบับนี้ด้วย ขอขอบคุณนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นที่ สละเวลาทำแบบสอบถามความคิดเห็น โดยให้ความร่วมมืออย่างจริงใจ ขอขอบคุณ คุณกัณตณัฐ บุปผาชื่น ที่สนับสนุนการเดินทางไปยังแหล่งวิจัยได้ลุล่วงอย่างดี

นอกจากนี้ขอขอบคุณครอบครัว และเพื่อนๆ เอกเอเชียภาษาญี่ปุ่น ที่คอยถามไถ่ด้วยความห่วงใย และเป็นกำลังใจตลอดการทำวิจัยฉบับนี้

รัฐพร พลนาวิ

30 เมษายน 2558

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
บทคัดย่อ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญ (ต่อ).....	จ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	2
1.3 นิยามการศึกษา.....	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	2
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม.....	3
2.1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	3
2.2 แนวคิด และทฤษฎี.....	6
2.3 นโยบายด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	7
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.5 ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดกาญจนบุรี.....	12
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	21
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	23
3.1 แหล่งที่มาของข้อมูล.....	23
3.2 วิธีการดำเนินงาน.....	23
3.3 วิธีการศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูล.....	23
3.4 เครื่องมือหรือเทคนิคที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	24

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 4 ผลการศึกษาข้อมูล.....	25
4.1 ผลการศึกษานโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยว เกี่ยวกับการส่งเสริม การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	25
4.2 ผลการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น.....	27
4.3 ผลการศึกษาสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขเพื่อเป็นแนวทางการส่งเสริม การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จังหวัดกาญจนบุรี.....	29
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายการศึกษา ข้อเสนอแนะ.....	31
5.1 สรุปผลการศึกษา.....	31
5.2 การอภิปรายข้อมูล.....	33
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	33
บรรณานุกรม.....	34
ภาคผนวก.....	36
ประวัติผู้วิจัย.....	40

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 คุณลักษณะของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น.....	27
4.2 ความพึงพอใจต่อการมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวญี่ปุ่น.....	28
4.3 ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	30
สำหรับนักท่องเที่ยวญี่ปุ่นในจังหวัดกาญจนบุรี	

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
2.1 แผนที่จังหวัดกาญจนบุรี.....	12
2.2 อุทยานแห่งชาติทองผาภูมิ.....	15
2.3 จุดชมวิวนบนอุทยานแห่งชาติทองผาภูมิ.....	15
2.4 สะพานข้ามแม่น้ำแคว.....	16
2.5 หน้าสุสานทหารสัมพันธมิตร.....	17
2.6 ภายในสุสานทหารสัมพันธมิตร.....	17
2.7 ทิวทัศน์อำเภอสังขละบุรี.....	18
2.8 วัดวังگیวเการาม.....	18
2.9 อุทยานแห่งชาติเขาแหลม.....	19
2.10 สะพานมอญที่สร้างใหม่.....	20
2.11 ถ้ำกระแซ.....	21
4.1 อุทยานเขาช้างเผือก.....	26
4.2 สัมภาษณ์ชาวญี่ปุ่นในถ้ำกระแซ.....	30
5.1 ทำการสำรวจนักท่องเที่ยวญี่ปุ่น ณ สะพานข้ามแม่น้ำแคว.....	33

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การท่องเที่ยวของประเทศไทยนับเป็นอุตสาหกรรมหลักที่มีความสำคัญมากต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยสามารถสร้างรายได้อย่างมากให้แก่ประเทศ ในปี ค.ศ. 2012 มีจำนวนสถิตินักท่องเที่ยวจากทั่วโลกเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยช่วง 11 เดือนมี 24,100,000 ล้านคน และในปี ค.ศ. 2013 มีจำนวน 19,900,000 ล้านคน ซึ่งเพิ่มขึ้น 21.18% และมีแนวโน้มที่จะขยายตัวมากขึ้นของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาสัญจรในประเทศไทย(สถิติกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา,2013)และสมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (พาด้า) เปิดเผยข้อมูลล่าสุดเรื่องประเทศที่มีรายได้ด้านการท่องเที่ยวสูงสุด 10 อันดับ ในปี ค.ศ. 2013 ซึ่งประเทศไทยติดอยู่ที่อันดับ 5 ด้วยรายได้ 26,680 ล้านดอลลาร์ (PATA,2010) การท่องเที่ยวจึงเป็นธุรกิจที่รัฐบาลให้ความสำคัญและได้รับการสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานที่อำนวยความสะดวกสบายให้แก่นักท่องเที่ยวด้วย ประเทศไทยเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย เป็นประเทศที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ประเพณี เทศกาลต่าง ๆ และโดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์มากมาย ด้วยเหตุนี้จึงทำให้นักท่องเที่ยวจำนวนมากนิยมเดินทางมาสัมผัสความเป็นเอกลักษณ์และความสวยงามของประเทศไทย

โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นที่เดินทางมาประเทศไทย ในปี ค.ศ. 2013 มีจำนวน 1,500,000 คน คิดเป็นอัตราเพิ่มร้อยละ 13 และสิ้นปี ค.ศ. 2014 คาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวจากตลาดญี่ปุ่นเดินทางมาไทย 1,330,000 คน หรือลดลงร้อยละ 11.66 เป็นผลจากความไม่สงบทางการเมืองในช่วงต้นปีที่ผ่านมาและคาดการณ์ว่าในปี ค.ศ. 2015 การเติบโตจะเป็นไปในทิศทางที่ดี เนื่องจากขณะนี้ไทยได้จัดตั้งรัฐบาลขึ้น ภาพลักษณ์และจุดเด่นที่ทำให้นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นเดินทางมาเที่ยวไทยอันดับแรกคือด้านธรรมชาติ โดยเฉพาะชายหาดที่มีการอนุรักษ์ธรรมชาติและ ภูมิอากาศที่อบอุ่นของไทย (<http://thainews.prd.go.th>, 2014)

ในส่วนของส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย เชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งในปัจจุบันที่ได้รับความนิยมในหลายประเทศ เป็นการท่องเที่ยวที่อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน อาจรวมถึงแหล่งประวัติศาสตร์ โบราณคดี และวัฒนธรรมที่ปรากฏในพื้นที่ด้วย โดยนักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสธรรมชาติ โดยสามารถคือ 000 นประโยชน์กลับสู่ธรรมชาติ และสร้าง

จิตสำนึกให้แก่นักท่องเที่ยวด้วย เนื่องจากประเทศไทยมีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติมากมาย จึงทำให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวทั่วโลก

จากที่กล่าวมาเห็นว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทยมีความสำคัญ และได้รับความนิยมอย่างสูง การท่องเที่ยวนี้มีแนวโน้มที่จะขยายตัวทั้งทางเศรษฐกิจ และสังคม จึงควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพในด้านต่าง ๆ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ที่มาท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และโดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นที่ให้ความสนใจอย่างมากต่อแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่มีวัฒนธรรมที่สวยงามรวมอยู่ด้วย ในอนาคตการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะเติบโตมากขึ้น เกิดการลงทุนในธุรกิจใหม่ ๆ สร้างรายได้จากการค้า การบริการ และการจ้างงานอย่างมาก

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษานโยบายของการท่องเที่ยวของประเทศไทย เกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรการท่องเที่ยวและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น
3. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สำหรับนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นในจังหวัดกาญจนบุรี

1.3 นิยามการศึกษา

องค์การการท่องเที่ยวโลก (WTO) เสนอแนวคิดในเอกสารเผยแพร่ในปี ค.ศ. 2002 ว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึงการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงธรรมชาติมีการให้ความรู้และการสื่อความหมายเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มเล็กลดผลกระทบที่เกิดขึ้นกับธรรมชาติก่อประโยชน์แก่ท้องถิ่นกระตุ้นให้เกิดจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบถึงนโยบายการท่องเที่ยวที่เป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมการท่องเที่ยว
2. เพื่อที่จะเข้าใจพฤติกรรมกรท่องเที่ยวของชาวญี่ปุ่น และพัฒนาให้เหมาะกับแหล่งท่องเที่ยว
3. เพื่อเป็นประโยชน์ในการประกอบธุรกิจท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สำหรับนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น
4. เพื่อนำไปส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

2.1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2.1.1 นิยาม ความหมาย

องค์การสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme - UNEP) สมาคมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism Society) และองค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization) ให้คำนิยามว่า "การท่องเที่ยวที่ไม่เป็นการรบกวนลักษณะทางธรรมชาติ มุ่งหวังในด้านการศึกษา มีความพอใจต่อทัศนียภาพ พืชพรรณ และสัตว์ตามธรรมชาติ มีความเข้าใจต่อวัฒนธรรม ประวัติความเป็นมาของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ โดยไม่เป็นการรบกวนต่อระบบนิเวศ ในขณะเดียวกันก็สร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ ที่จะทำให้เกิดการอนุรักษ์ต่อทรัพยากรของประชากร ในท้องถิ่น" (องค์การสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ,ม.ป.ป.)

ราล์ฟ บักลีย์ (Ralph Buckley, 1995 : 3) ให้คำนิยามสั้น ๆ ว่า "การท่องเที่ยวที่อาศัยผลิตผลทางธรรมชาติ การจัดการที่ยั่งยืน และองค์ประกอบทางการศึกษา ซึ่งมีส่วนก่อให้เกิดการอนุรักษ์"

2.1.2 ประวัติความเป็นมา พัฒนาการ

ปัจจุบัน Ecotourism หรือการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นเรื่องที่ทั่วโลกให้ความสนใจ เช่นเดียวกับประเทศไทย ที่นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางมาจำนวนมาก

ยุคเริ่มต้นของแนวคิด การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ecotourism) ในประเทศไทย ในอดีตได้มีการนำเสนอ แนวคิดเรื่อง ecotourism ในแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติแผนแรกของประเทศไทย ค.ศ. 1976 สิ่งทีระบุในแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติส่วนใหญ่มุ่งเน้นเรื่องพัฒนาระบบท่องเที่ยวทั้งระบบ พิจารณาด้านเศรษฐศาสตร์เป็นหลัก ในยุคนี้ เริ่มมีการท่องเที่ยวที่รับผิดชอบให้ความสำคัญกับการศึกษา หาความรู้ควบคู่ความสนุกสนานเพลิดเพลิน สิ่งทีขาดหายไปคือเรื่องท้องถิ่น กลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นกลุ่มเล็ก

ยุคกลางของการพัฒนา ecotourism จากช่วงปี ค.ศ. 1976-1992 10 ปี ของการพัฒนาการท่องเที่ยว ประสบความสำเร็จอย่างสูงในเชิงเศรษฐกิจและในแง่การพัฒนาการ นักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางมามากขึ้นทุกปี ภาคธุรกิจขยายตัวต่อเนื่อง ในปี ค.ศ. 1987 ประกาศให้เป็นปีท่องเที่ยวไทย ถือเป็นการเปิดประเทศสู่สังคมโลก ในปี ค.ศ. 1987 - 1992 อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสูงเป็นอันดับ 1 การ

พัฒนาการท่องเที่ยวได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรม จากผลกระทบที่เกิดขึ้นมาพร้อมการนำเสนอแนวคิดในการพัฒนาที่ยั่งยืน และ ecotourism ได้ถูกพิจารณาขึ้นอีกครั้ง สำหรับประเทศไทยโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้ผลักดันให้มีการศึกษาวิจัย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ ถือได้ว่าเริ่มแนวคิดเรื่อง ecotourism ในไทย

ยุคบูรณาการ ecotourism ในไทย จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากหลายหน่วยงานทั้งรัฐและเอกชน ในปี ค.ศ. 1995 - 1996 ททท.ผลักดันนโยบายการพัฒนา ecotourism อาทิ การพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยว การพัฒนาบุคลากร เป็นต้น ในปี ค.ศ. 1996 - 1997 ททท. กำหนดนโยบาย ecotourism ระดับชาติ การสนับสนุนงบประมาณ ในโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ecotourism ททท. ดำเนินการภายใต้งบประมาณของ ททท. 79 โครงการ เพื่อผลักดันให้เกิด ecotourism การเข้าร่วมประชุมระดับนานาชาติ ในรูปแบบ เกี่ยวกับ ecotourism ททท. ได้สนับสนุนให้พนักงานเข้าร่วมประชุมนานาชาติ เพื่อพัฒนาบุคลากร การจัดตั้ง เครือข่ายประสานงาน ในไทย ให้มีความสำคัญด้านการให้ความรู้ และการจัดบริการนำเที่ยว ขณะนี้อยู่ในระหว่างการศึกษารูปแบบการก่อตั้งเครือข่าย ซึ่งมีรูปแบบที่เสนอแนะไว้ 3 รูปแบบ คือ ecotourism national board Thai ecotourism association และ ecotourism local committee (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย,ม.ป.ป.)

2.1.3 องค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบหลักที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มี 4 ประการคือ

1. องค์ประกอบด้านพื้นที่ เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น รวมทั้งแหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ (Eco-system) ในพื้นที่นั้น ๆ

2. องค์ประกอบด้านการจัดการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบ (Responsible Travel) โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม มีการจัดการที่ยั่งยืนครอบคลุมไปถึงการอนุรักษ์ทรัพยากร การจัดการสิ่งแวดล้อม การป้องกันและจำกัดมลพิษ ภาวะ และควบคุมอย่างมีขอบเขต จึงเป็นการท่องเที่ยวที่มีการจัดการยั่งยืน

3. องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีกระบวนการเรียนรู้ โดยมีการให้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม และระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ ความประทับใจ เพื่อสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องต่อนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง

4. องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม เป็นการท่องเที่ยวที่มีการคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องที่มีส่วนร่วมในการคิด วางแผน ปฏิบัติตามแผน ได้รับประโยชน์ติดตามตรวจสอบ ตลอดจนร่วมบำรุงรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยว อันจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ในท้องถิ่น ทั้งการกระจายรายได้ การยกระดับคุณภาพชีวิต และการได้รับผลตอบแทนเพื่อกลับมาบำรุงรักษา และจัดการแหล่งท่องเที่ยวด้วย

จากองค์ประกอบหลักที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศดังกล่าว จะเห็นว่าองค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมนั้นจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ในท้องถิ่น ทั้งการกระจายรายได้ การยกระดับคุณภาพชีวิต และการได้รับผลตอบแทนเพื่อกลับมาบำรุงรักษา และจัดการแหล่งท่องเที่ยวด้วย

2.1.4 ประเภทของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

นโยบายการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ (2542) ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ศึกษาโดยสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วท.) ได้จัดแบ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศออกเป็น 3 หมวด รวม 19 กิจกรรม ประกอบด้วย

1. กิจกรรมเชิงนิเวศในแหล่งธรรมชาติ

- กิจกรรมการเดินป่า
- กิจกรรมศึกษาธรรมชาติ
- กิจกรรมส่องสัตว์ ดูนก
- กิจกรรมท่องเที่ยววน้ำตก เทียวถ้ำ
- กิจกรรมพายเรือแคนู เรือคายัค เรือใบ เรือยาง
- กิจกรรมดำน้ำชมปะการังน้ำตื้น น้ำลึก
- กิจกรรมขี่ม้า นั่งช้าง
- กิจกรรมตั้งแคมป์

2. กิจกรรมกึ่งนิเวศได้แก่

- กิจกรรมถ่ายรูป บันทึกภาพ เสียง
- กิจกรรมปีน ไต่เขา
- ศึกษาท้องฟ้า
- ตกปลา
- กิจกรรมขี่จักรยานท่องเที่ยว (เสือภูเขา)

3. กิจกรรมส่งเสริมทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ ได้แก่

- ชมความงาม ความเก่าแก่ ลักษณะเฉพาะตัว ของแหล่งประวัติศาสตร์

- ศึกษา เรียนรู้ ประวัติ ความเป็นมาของแหล่งโบราณคดีและประวัติศาสตร์
- ศึกษาชื่นชม งานศิลปกรรม และวัฒนธรรม
- ร่วมกิจกรรม เรียนรู้พฤติกรรมของผู้คน
- การศึกษาเรียนรู้การผลิตของที่ระลึก และสินค้าพื้นเมือง
- กิจกรรมที่ไม่เป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ควรพิจารณาเพื่อพัฒนาการจัดการ

ให้มีโอกาสเสริมแนวความคิดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ เช่น ล่องเรือชมธรรมชาติ ชมทิวทัศน์ พักผ่อนปิกนิก เล่นน้ำ อาบแดด นมัสการ กราบไหว้ ตามความเชื่อ หรือแสวงบุญ ถ่ายภาพ ชมและร่วมเล่นกีฬา ประชุมสัมมนา บันเทิง

2.2 แนวคิด และทฤษฎี

"การพัฒนาที่ยั่งยืน" ภาษาอังกฤษเรียกว่า Sustainable Development ซึ่งเสนอแนะว่า "การพัฒนาที่ยั่งยืน คือ รูปแบบของการพัฒนาที่ตอบสนองต่อความต้องการของคนในรุ่นปัจจุบันโดยไม่ทำให้คนรุ่นต่อไปในอนาคตต้องประนีประนอมยอมลดทอนความสามารถในการที่จะตอบสนองความต้องการของตนเอง (World Commission on Environment ,1987)

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2542) ได้ให้ความหมายการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism) ว่าหมายถึงการท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่หรือกลุ่มเล็กที่มีการจัดการอย่างดีเยี่ยม เพราะสามารถดำรงไว้ซึ่งทรัพยากรท่องเที่ยวให้มีความดึงดูดใจอย่างไม่เสื่อมคลาย และธุรกิจท่องเที่ยวมีการปรับปรุงคุณภาพให้ได้ผลกำไรอย่างเป็นธรรม โดยมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมเยือนสม่ำเสมอเพียงพอ แต่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่น้อยที่สุดอย่างยั่งยืนยาว

2.2.1 หลักการการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน มีหลักการดังนี้ (อุษาวดี พูลพิพัฒน์, 2545)

1. การอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรอย่างพอดี (Using Resource Sustainable) ทั้งในส่วนที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรมเป็นสิ่งสำคัญและเน้นการทำธุรกิจในระยะยาว
2. การลดการบริโภคที่เกินความจำเป็นและการลดของเสีย (Reducing Overconsumption and Waste) จะช่วยลดค่าใช้จ่ายในการทำนุบำรุงสิ่งแวดล้อมที่ถูกทำลายในระยะยาวและเป็นการเพิ่มคุณภาพของการท่องเที่ยวด้วย
3. การรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ (Maintaining Diversity) สังคม และวัฒนธรรม จะช่วยขยายฐานของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในอนาคต

4. การประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว (Integrating Tourism into Planning) เข้ากับกรอบแผนกลยุทธ์การพัฒนาแห่งชาติ การพัฒนาท้องถิ่น และการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม จะช่วยขยายศักยภาพการท่องเที่ยว
5. การท่องเที่ยวที่รองรับกิจกรรมในท้องถิ่น (Supporting Local Economic) โดยคำนึงถึงราคาและพัฒนาคุณค่าของสิ่งแวดล้อมไว้ ไม่เพียงแต่ทำให้เกิดการประหยัด แต่ยังป้องกันสิ่งแวดล้อมไม่ให้ถูกทำลายอีกด้วย
6. เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น (Involving Local Communities) ในด้านการจัดการผลตอบแทนของประชาชน และสิ่งแวดล้อมเพื่อช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตและการจัดการการท่องเที่ยว
7. การประสานความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการ ประชาชนท้องถิ่น องค์กรและสถาบันที่เกี่ยวข้อง (Consulting Stakeholders and the Public) เพื่อลดข้อขัดแย้งและร่วมแก้ปัญหา
8. เป็นการฝึกอบรมบุคลากร (Training Staff) โดยสอดแทรกแนวคิดและวิธีปฏิบัติในการพัฒนาที่ยั่งยืนแก่บุคลากรท้องถิ่นทุก ๆ ระดับ เพื่อยกระดับการบริการการท่องเที่ยว
9. ข้อมูลข่าวสารที่สื่อให้กับนักท่องเที่ยว โดยมุ่งสร้างความเข้าใจในการเคารพต่อธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรมที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว (Marketing Tourism Responsibly) อีกทั้งเป็นการช่วยยกระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวอีกทางหนึ่ง
10. การวิจัยและติดตามผล (Undertaking Research) เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพในการดำเนินงาน รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่แนวทางการแก้ไขที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

2.3 นโยบายด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

เมื่อ ค.ศ.1995 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ว่าจ้างสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ให้ทำการศึกษาโครงการดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบาย การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และสถาบันดังกล่าวได้ทำรายงานขั้นสุดท้ายเสนอต่อการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เมื่อ ค.ศ. 2007 ในรายงานได้มีการเสนอแนะนโยบายและกลยุทธ์ในการพัฒนา เพื่อเป็นแนวทางให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยนำไปพิจารณาดำเนินการต่อไป นโยบายด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยเสนอไว้ในรายงานมีดังนี้

1. การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ต้องมีการควบคุม ดูแล รักษา และจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวให้คงสภาพ เดิมแท้ไว้ให้มากที่สุด หลีกเลี่ยงหรือลดเว้นการท่องเที่ยวในพื้นที่ที่อ่อนไหว ง่ายต่อการถูกรบกวน หรือฟื้นตัวได้ยาก
2. การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ต้องคำนึงถึงทรัพยากรที่มีอยู่ มีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับพื้นที่ และปรับปรุงให้สมดุลกับรูปแบบหรือกิจกรรมเดิมที่มีอยู่ หลีกเลี่ยงความรุนแรงต่อการท่องเที่ยวในรูปแบบอื่น
3. ต้องมีการศึกษาวิจัย และติดตามประเมินผลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างรอบด้าน เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการ การแก้ไขปัญหา และการปรับปรุงเป็นขั้นตอน
4. จัดทำแนวทางปฏิบัติ คู่มือการจัดการแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างถูกต้อง
5. ต้องคำนึงถึงการพัฒนาในการให้การศึกษา สร้างจิตสำนึกที่ดีในการรักษาระบบนิเวศร่วมกัน มากกว่ามุ่งเน้นด้านเศรษฐกิจ
6. ต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมกับชุมชน และองค์กรท้องถิ่น ในการจัดการทรัพยากร และเปลี่ยนความรู้ และวัฒนธรรมของชุมชน อีกทั้งวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้วย
7. การควบคุม ดูแลรักษา สภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวอย่างเคร่งครัด เน้นการแนะนำ ตักเตือน และสร้างวินัยในการท่องเที่ยว
8. จัดให้มีเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อให้เกิดการประสานงานด้านข้อมูลข่าวสาร และการจัดการร่วมกันทุกระดับ

2.4 พฤติกรรมนักท่องเที่ยวและผลกระทบจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2.4.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

Pearce, Morrison และ Rutledge (1998) ได้นำเสนอแรงจูงใจของนักท่องเที่ยว 10 ประการ ดังต่อไปนี้

1. แรงจูงใจที่จะได้สัมผัสสิ่งแวดล้อมปัจจุบันความสนใจที่จะได้สัมผัสกับสิ่งแวดล้อมมีมากขึ้นโดยเฉพาะสิ่งแวดล้อมที่เป็นมรดกโลก (World Heritage) สิ่งแวดล้อมที่ว่างเปล่าเป็นสิ่งแวดล้อมสีน้ำเงิน หรือสิ่งแวดล้อมทางทะเลและสิ่งแวดล้อมสีเขียวหรือสิ่งแวดล้อมประเภทป่าเขาน้ำตก
2. แรงจูงใจที่จะได้พบปะกับคนในท้องถิ่นนักท่องเที่ยวประเภทนี้มักนิยมเดินทางแบบสะพายเป้ (backpacker)

3. แรงจูงใจที่จะเข้าใจวัฒนธรรมท้องถิ่นและประเทศเจ้าบ้านการได้ดูวัฒนธรรมอื่น เป็นที่น่าสนใจสำหรับนักเดินทางชาวเอเชียโดยเฉพาะชาวจีนและชาวเกาหลี ซึ่งเมื่อก่อนไม่มีโอกาสได้สัมผัสกับวัฒนธรรมต่างชาติ

4. แรงจูงใจที่จะเสริมสร้างสัมพันธภาพภายในครอบครัวแนวโน้มนี้นี้เห็นได้จากแหล่งท่องเที่ยวประเภท Theme park และที่พักประเภทรีสอร์ทที่จัดไว้สำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเป็นครอบครัว

5. แรงจูงใจที่จะได้พักผ่อนในสภาพแวดล้อมที่น่าสบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมก็เป็นแรงจูงใจที่ทำให้ให้นักเดินทางได้พักผ่อนในสิ่งแวดล้อมที่น่าสบาย เช่น การชมปะการัง หรือการเดินป่าดูนก เป็นต้น

6. แรงจูงใจที่จะได้ทำกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสนใจและฝึกทักษะเช่น เดินทางไปเรียนภาษา ดำน้ำ ตกปลา ตีกอล์ฟ เป็นการท่องเที่ยวที่เพิ่มพูนทักษะ

7. แรงจูงใจที่จะมีสุขภาพดีปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะเดินทางเพื่อเข้ารับการบำบัดในศูนย์สปาต่าง ๆ การเข้าคอร์สลดน้ำหนัก เป็นต้น

8. แรงจูงใจที่จะได้รับการคุ้มกันและความปลอดภัยนักท่องเที่ยวจะเดินทางไปท่องเที่ยวในประเทศที่มีความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของตัวนักท่องเที่ยวเอง โดยจะหลีกเลี่ยงไม่ไปในประเทศที่มีปัญหาความไม่สงบทางการเมือง

9. แรงจูงใจที่จะได้รับการยอมรับนับถือและได้รับสถานภาพทางสังคมความสนใจในสภาพสังคมเป็นองค์ประกอบหลักอย่างหนึ่งของแรงจูงใจของมนุษย์ ประสบการณ์ทางการท่องเที่ยวสามารถสร้างภาพพจน์ให้กับบุคคลได้

10. แรงจูงใจที่จะให้รางวัลแก่ตัวเองการให้รางวัลตนเองในรูปของการแสวงหาความสุข เช่น การกิน การดื่ม หรือการหาความสุขทางเพศ การซื้อของ ล้วนสะท้อนถึงการให้รางวัลตัวเองเพื่อฉลองความสำเร็จหรือเพื่อชดเชยต่อสิ่งที่ขาดหายไป

2.4.2 ผลกระทบจากการท่องเที่ยว

1. ผลกระทบด้านบวก

ประโยชน์ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว สามารถแยกเป็น 2 ลักษณะ

1. งานที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทางอ้อม ได้แก่ งานด้านการก่อสร้าง เช่น สร้างอาคารที่พัก ร้านอาหาร ฯลฯ

2. งานที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโดยตรง ได้แก่ ธุรกิจโรงแรมบริษัทนำเที่ยวสายการบิน มัคคุเทศก์ สถานเริงรมย์ ยังมีการผลิตสินค้าของที่ระลึกหรือสินค้าพื้นเมือง เป็นต้น

ประโยชน์ที่ได้รับจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ดังนี้

1. การกระจายรายได้ ออกสู่ประชาชน เงินจำนวนนี้คือ ผลประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งโดยตรงและทางอ้อมกับธุรกิจการท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายที่ประชาชนผู้ประกอบการอาชีพต่าง ๆ ในท้องถิ่นจะได้รับจากนักท่องเที่ยว ได้แก่ ค่าที่พัก ค่าอาหาร เครื่องดื่ม ค่าพาหนะภายในประเทศ ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง ค่าบริการต่าง ๆ ค่าของที่ระลึก

2. การพัฒนาสาธารณูปโภค ซึ่งอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการสร้างถนน ไฟฟ้า สนามบิน การประปาในพื้นที่ท่องเที่ยว มีส่วนช่วยพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญประชาชนในท้องถิ่นได้รับความสะดวกสบายไปพร้อมกับพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

3. การพัฒนาเชิงบวกของสภาพแวดล้อมของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีส่วนกระตุ้นให้หันมาสนใจทรัพยากร ช่วยให้เกิดความรัก และหวงแหนทรัพยากร ส่งผลให้มีการดูแล รักษาสภาพแวดล้อมเดิม และอนุรักษ์ทรัพยากรทางการท่องเที่ยว เช่น ฝืนป่า สัตว์ป่า ฝืนน้ำ

4. การพัฒนาเชิงบวกของประวัติศาสตร์ และโบราณคดี ขนบธรรมเนียม ประเพณีในท้องถิ่นผลกระทบด้านบวกมีดังนี้

1. ทำให้เกิดการอนุรักษ์ เกิดการซ่อมแซมปรับปรุง หรือได้รับการปฏิสังขรณ์สถานที่ทางประวัติศาสตร์

2. ทำให้เกิดการปกป้องรักษาปะการัง และชายหาด

3. ทำให้เกิดการสร้างสิ่งก่อสร้างทางด้านการท่องเที่ยว

4. ทำให้เกิดการพัฒนาพื้นที่ว่างเปล่า

5. ทำให้เกิดการนำระบบกำจัดของเสียมาใช้

6. ทำให้เกิดการสร้างสวนสาธารณะ

7. ทำให้เกิดการทำนุบำรุงป่าไม้

(ประชิด สกฤษณ์พัฒน์และ วิมล จิโรจพันธุ์, 2554 : หน้า 152-155)

2. ปัญหาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จะเป็นกระแสที่สังคมไทยให้ความสำคัญ และมีการดำเนินการอย่างหลากหลาย เมื่อมีการระดมความเห็น จึงสามารถระบุประเด็นปัญหาเบื้องต้นได้ดังนี้

1. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศบางแห่ง ได้เกิดการแย่งชิงทรัพยากรและที่ดินทำกินของคนในชุมชน เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการท่องเที่ยว และในทางกลับกัน บางแห่งชาวบ้านและนายทุนต่างถิ่นสามารถเข้าครอบครองพื้นที่สาธารณะของชุมชนเพื่อประโยชน์ส่วนตัว

2. ชุมชนไม่รู้จักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และกฎหมายที่มีอยู่ก็ไม่เอื้อต่อการดำเนินงานของชุมชน เช่น บัตรไกด์ ที่จะรับรองคุณวุฒิทางการศึกษามากกว่าความรู้จริงในพื้นที่หรือชุมชน
3. การสร้างโครงสร้างพื้นฐาน ตลอดจนบ้านพักรับรองนักท่องเที่ยวที่ผ่าน ไม่ได้คำนึงถึงความต้องการของชุมชน ไม่สอดคล้องกับสภาพทางระบบนิเวศ เช่น ห้องพักมีเครื่องปรับอากาศอย่างดี กลางป่า มีถนนคอนกรีตตัดผ่านชุมชน ฯลฯ
4. นักท่องเที่ยวมาจากวัฒนธรรมที่หลากหลายส่วนหนึ่งไม่เคารพต่อวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชนบางแห่งเยาวชนในชุมชนเลียนแบบวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยว
5. เกิดความขัดแย้งในผลประโยชน์ในชุมชน เนื่องจากมนุษย์มีความอยาก มีความโลภ บางแห่งอาจจะเปลี่ยนสภาพจาก “ธุรกิจท่องเที่ยวของชุมชน” ไปเป็น “ธุรกิจส่วนบุคคล”
6. เมื่อมีนักท่องเที่ยวมากขึ้นจึงเกิดปัญหาขยะ แหล่งเสื่อมโทรม รวมถึงสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน
7. บริษัทจัดนำเที่ยว ไม่ได้คำนึงถึงวัฒนธรรมของท้องถิ่นและบางครั้งการแข่งขันกันในเรื่องของราคา ทำให้มองชุมชนเป็นเพียงสินค้าอย่างหนึ่งเท่านั้น
8. ชาวบ้านที่เป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่นที่รู้เรื่องสภาพพื้นที่และชุมชนเป็นอย่างดี แต่ไม่สามารถมี “บัตรมัคคุเทศก์” ได้
9. นักท่องเที่ยวบางส่วนที่ขาดการรับรู้ รับทราบวัฒนธรรมของชุมชน ทำให้ไม่เข้าใจพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว บางคนอาจถูก ลอบหลู่ วัตถุประสงค์ของชุมชนท้องถิ่นโดยไม่รู้ตัว
10. หน่วยงานราชการที่เข้าไปส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตามกระแส หลายหน่วยงานไม่รู้จักจริง และส่งเสริมในทางที่ผิดซึ่งเป็นผลให้วิถีแห่งความเป็นชุมชนเสื่อมและล่มสลายไปในที่สุด
11. ชุมชนขาดหลักวิชาการ ในการกำหนดขีดความสามารถการรองรับนักท่องเที่ยว ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นผลให้สภาพพื้นที่เสื่อมโทรมลง
12. ความเข้าใจและสำนึกของนักท่องเที่ยวที่ขาดความรับผิดชอบ และมักคาดหวังให้ชาวบ้านมาเป็น “บริการ” คาดหวังว่าจะได้รับการบริการที่สะดวกสบาย และพยายามกดดันให้ชุมชนปรับเปลี่ยนเพื่อให้ตรงตามความต้องการของตน
13. ของกินของใช้ในแหล่งท่องเที่ยวมักมีราคาแพง ทำให้ค่าครองชีพของคนในท้องถิ่นสูงขึ้น และคนในท้องถิ่น ต้องแบกรับภาระนี้โดยไม่จำเป็น

14. การลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของคนในชุมชน อันเนื่องมาจากนักท่องเที่ยวบางกลุ่ม ที่ไปเที่ยวชมวิถีชีวิตชุมชน มีความคิดความรู้สึกเหมือนการไปเที่ยวสวนสัตว์
15. ราชการขาดเป้าหมายหลักด้านทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เมื่อมีปัจจัยมากระทบก็ เบี่ยงเบนออกไป
16. ชาวบ้านยังมีแนวคิด ในเรื่องการพึ่งพา อันเนื่องมาจากการมีหน่วยงานราชการเข้าไป ส่งเสริม แต่ไม่ทำตัวเป็นเพียงแค่ “พี่เลี้ยง” ของชุมชน จึงมักตอบสนองความต้องการโดยขาดการ ต่อรอง
17. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ขาดการจัดการอย่างเหมาะสมได้สูญเสียสภาพการ เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติไป
18. หน่วยงานราชการมองการท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ เป็นเรื่องของการหารายได้
19. ชาวบ้านขาดอำนาจต่อรองในเรื่องของรูปแบบและการจัดการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการสร้างรายได้
20. กฎหมายอุทยานแห่งชาติ ไม่เปิดช่องทางให้ชุมชนสามารถเข้าไปดำเนินการจัดการท่องเที่ยว ในพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในเขตดังกล่าว (มูลนิธิพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ และ มูลนิธิพิทักษ์ สิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยว,2544)

2.5 ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดกาญจนบุรี

2.5.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดกาญจนบุรีอยู่ห่างจากกรุงเทพฯไปทางทิศตะวันตกประมาณ 129 กิโลเมตรตามเส้นทาง นครปฐม - บ้านโป่ง - กาญจนบุรีมีพื้นที่ทั้งหมด 19,483,148 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ 12 ล้านไร่มี ขนาดพื้นที่ใหญ่เป็นอันดับ 3 ของประเทศรองจากจังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ 2.1 แผนที่จังหวัดกาญจนบุรี
ที่มา : กองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 3 (2014)

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดตากและจังหวัดอุทัยธานี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	จังหวัดสุพรรณบุรีและนครปฐม
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ประเทศพม่า
ทิศใต้	ติดต่อกับ	จังหวัดราชบุรี

2.5.2 ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศจังหวัดกาญจนบุรี แบ่งออกได้ 3 ลักษณะดังนี้

1. เขตภูเขาและที่สูง พื้นที่ทางด้านทิศเหนือของจังหวัด ได้แก่บริเวณอำเภอสังขละบุรี อำเภอทองผาภูมิ อำเภอศรีสวัสดิ์และอำเภอไทรโยค มีลักษณะเป็นเทือกเขาต่อเนื่องมาจากเทือกเขาถนนธงชัยถัดไปทางด้านตะวันตกของจังหวัด เทือกเขาตะนาวศรีซึ่งกั้นพรมแดนระหว่างไทยกับประเทศเมียนมาร์ทอดยาวลงไปทางด้านใต้ บริเวณนี้จะเป็นแหล่งกำเนิดต้นน้ำที่สำคัญของจังหวัด คือแม่น้ำแควใหญ่ และแควน้อย

2. เขตที่ราบลูกฟูก ได้แก่พื้นที่ตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัด มีลักษณะเป็นที่ราบเชิงเขาสลับกับเนินเขาเตี้ย ๆ อยู่บริเวณอำเภอเลาขวัญ อำเภอบ่อพลอยและบางส่วนของอำเภอพนมทวน

3. เขตที่ราบลุ่มน้ำ ได้แก่พื้นที่ทางด้านใต้ของจังหวัด ลักษณะเป็นที่ราบ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ อยู่บริเวณอำเภอนาปะกา อำเภอนาหว้าและบางส่วนของอำเภอพนมทวน อำเภอเมืองกาญจนบุรี

2.5.3 ลักษณะภูมิอากาศ

ฤดูร้อน ระหว่าง กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม มีลมฝ่ายใต้พัดมาปกคลุม ทำให้มีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป โดยมีอากาศร้อนจัดอยู่ในเดือนเมษายน

ฤดูฝน ระหว่างกลางเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนพฤศจิกายน ในระยะนี้เป็นช่วงที่ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุม ทำให้มีฝนตกชุกโดยตกชุกที่สุดในเดือนกันยายน

ฤดูหนาว ระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ โดยในช่วงนี้ ความกดอากาศสูงจากประเทศจีนและลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุม ทำให้อากาศหนาวเย็นและความแห้งแล้งแผ่ปกคลุมจังหวัดกาญจนบุรี

จังหวัดกาญจนบุรีมีอุณหภูมิต่ำสุดโดยเฉลี่ย 23.7 องศาเซลเซียสอุณหภูมิสูงสุดโดยเฉลี่ย 34.0 องศาเซลเซียสและอุณหภูมิต่ำที่สุดวัดได้ 13.1 องศาเซลเซียส (เมื่อวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1996 อุณหภูมิสูงสุดวัดได้ 40.9 องศาเซลเซียส (เมื่อ 1 เมษายน ค.ศ. 1996) ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 1,496.2 มิลลิเมตร/ปี

2.5.4 ประชากร

จังหวัดกาญจนบุรีมีประชากรทั้งสิ้น 786,001 คนเป็นชาย 398,639 คนเป็นหญิง 387,362 คน (ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม ค.ศ. 2000) ความหนาแน่นของประชากรประมาณ 25 คน/ตารางกิโลเมตร

2.5.5 เขตการปกครอง

จังหวัดกาญจนบุรีแบ่งการปกครองออกเป็น 13 อำเภอ 95 ตำบล 905 หมู่บ้าน 220,126 หลังคาเรือนเทศบาล 27 แห่งและองค์การบริหารส่วนตำบล 95 แห่ง (ข้อมูลปี ค.ศ. 2001)

อำเภอต่าง ๆ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอไทรโยค อำเภอบ่อพลอย อำเภอศรีสวัสดิ์ อำเภอนาปะกาอำเภอนาหว้า อำเภอทองผาภูมิ อำเภอสังขละบุรี อำเภอพนมทวน อำเภอเลาขวัญ อำเภอด่านมะขามเตี้ย อำเภอหนองปรือ และอำเภอห้วยกระเจา

2.5.6 สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

1. สภาพเศรษฐกิจ

สภาพเศรษฐกิจของจังหวัดกาญจนบุรีในปี ค.ศ. 1994 พบว่าประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่อหัว 48,740 บาทต่อปีเป็นอันดับที่ 19 ของประเทศโดยทั้งจังหวัดมีผลิตภัณฑ์มวลรวม 32,558,273

ล้านบาทรายได้ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับสาขาเกษตรร้อยละ 35.56 คิดเป็นมูลค่า 11,576,268 ล้านบาท รองลงมาเป็นการค้าส่งและการค้าปลีกร้อยละ 20.30 คิดเป็นมูลค่า 6,609,087 ล้านบาทและสาขาอุตสาหกรรมร้อยละ 16.30 คิดเป็นมูลค่า 5,306,130 ล้านบาทอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจร้อยละ 4.40 ในปี 1997 ประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี 64,738 บาท

2. การท่องเที่ยว

จังหวัดกาญจนบุรีมีศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวสูงมากเนื่องจากสมบูรณ์ไปด้วยแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์จึงทำให้จังหวัดกาญจนบุรีมีจำนวนนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศเดินทางมามากที่สุดในภาคตะวันตก

3. สาธารณูปโภค

มีการประปาส่วนภูมิภาคการประปาของเทศบาลสุขาภิบาลและประปาของเอกชน สำหรับเขื่อนที่ใช้เป็นแหล่งผลิตไฟฟ้าโดยใช้พลังน้ำของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยมี 3 แห่งคือ เขื่อนศรีนครินทร์ เขื่อนเขาแหลม เขื่อนท่าทุ่งนา และการคมนาคมสามารถติดต่อกับจังหวัดต่าง ๆ ได้ทั้งทางรถยนต์และรถไฟ

4. การโทรคมนาคมและการสื่อสาร

มีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขทุกอำเภอรวม 16 แห่งและที่ทำการไปรษณีย์อนุญาตเอกชน จำนวน 26 แห่งและชุมสายโทรศัพท์ 15 ชุมสายชุมสายบริษัทร่วมการงาน (TT&T) 32 ชุมสายจำนวนคู่สายโทรศัพท์ 17,900 คู่สายและจำนวนหมายเลขโทรศัพท์ 20,156 เลขหมาย

5. บริการสาธารณสุข

มีโรงพยาบาลภาครัฐ 14 แห่งโรงพยาบาลเอกชน 5 แห่งสาธารณสุขชุมชนประจำจังหวัด 2 แห่งสถานีอนามัย 130 แห่งหน่วยมาเลเรียหน่วยโรคเท้าช้างและหน่วยกามโรคอย่างละ 1 แห่ง

6. การศึกษาและการศาสนา

ประชาชนส่วนใหญ่ร้อยละ 90 เป็นชาวพุทธสำหรับศาสนสถานต่าง ๆ มีวัดพุทธ 427 แห่งสำนักสงฆ์ 170 แห่งที่พักสงฆ์ 104 แห่งมัสยิด 3 แห่ง โบสถ์คริสต์ 11 แห่งการศึกษาในระบบโรงเรียนมีโรงเรียนรวมทั้งสิ้น 54.4 แห่งการศึกษานอกระบบโรงเรียนจำนวน 24 แห่ง

2.5.7 สถานที่ท่องเที่ยว

1. อุทยานแห่งชาติทองผาภูมิกาญจนบุรี

อุทยานแห่งชาติทองผาภูมิมีอาณาเขตครอบคลุมพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติห้วยเขย่ง และป่าเขาช้างเผือก ในอำเภอทองผาภูมิและอำเภอสี่งลบุรี ในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเทือกเขาสลับซับซ้อน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเทือกเขาตะนาวศรี มีพื้นที่ราบลุ่มไม่มากนัก ในอุทยานแห่งชาติทองผาภูมิยังเป็นป่าที่

สมบูรณ์มาก ทำให้มีสัตว์ป่าและพรรณไม้หายากอยู่ ณ ที่แห่งนี้ และทัศนียภาพของเทือกเขาที่สลับซับซ้อนสร้างความตื่นตาให้กับนักท่องเที่ยวที่ได้มาเยือนทุกคน และยังมีน้ำตกขนาดใหญ่ที่สวยงาม อาทิ น้ำตกเขาใหญ่, น้ำตกน้ำดิบใหญ่, น้ำตกจ๊อกกระดั้น และน้ำตกบิเต็ง รวมไปถึงมีเส้นทางเดินป่าขึ้นจุดชมวิวเขาขาดระยะทางประมาณ 2 กิโลเมตร เป็นที่ชื่นชอบของนักท่องเที่ยวที่รักการผจญภัยเพื่อขึ้นมาชมวิวธรรมชาติสวยสดจากจุดชมวิวเขาขาดแห่งนี้

ที่ตั้ง : อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี 21110

ภาพที่ 2.2 อุทยานแห่งชาติทองผาภูมิ

ที่มา : <http://www.painaidii.com> (2014)

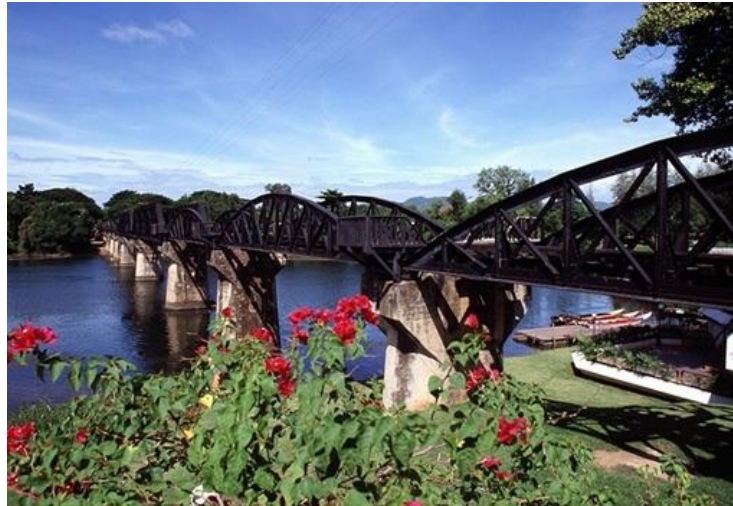
ภาพที่ 2.3 จุดชมวิวบนอุทยานแห่งชาติทองผาภูมิ

ที่มา : <http://www.painaidii.com> (2014)

2. สะพานข้ามแม่น้ำแคว หรือทางรถไฟสายมรณะกาญจนบุรี

สะพานข้ามแม่น้ำแคว เป็นสะพานสายประวัติศาสตร์ที่สร้างขึ้นสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 เดิมได้รับความเสียหาย และรัฐบาลไทยได้ซ่อมแซมบำรุงขึ้นใหม่ ภายหลังสงครามสิ้นสุดลง จนสามารถใช้งานได้ดังเดิม ปัจจุบันมีการยกย่องให้สะพานข้ามแม่น้ำแคว เป็นสัญลักษณ์แห่งสันติภาพ แต่เดิมสะพานข้ามแม่น้ำแคว ไม่เคยมีจริงในประวัติศาสตร์ แต่เนื่องจากทางอเมริกาได้ทำเป็นหนัง ดังนั้นทางจังหวัดจึงมี

ความเห็นให้ตั้งชื่อสะพานที่ท่ามะขามให้เป็นสะพานข้ามแม่น้ำแคว เพื่อให้เหมือนในภาพยนตร์ และได้มีกลุ่มนักท่องเที่ยวมาตามหาจริง ๆ กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวสร้างรายได้ให้แก่ท้องถิ่นจนปัจจุบัน
ที่ตั้ง : ตำบลท่ามะขาม อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี 71000

ภาพที่ 2.4 สะพานข้ามแม่น้ำแคว

ที่มา : <http://www.painaidii.com> (2014)

3. สุสานทหารสัมพันธมิตรดอนรัก กาญจนบุรี

สุสานทหารสัมพันธมิตร เป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญทางประวัติศาสตร์แห่งหนึ่งของจังหวัด กาญจนบุรี ที่คนทั่วโลกรู้จักกันดี โดยเฉพาะเหล่าประเทศที่อยู่ฝ่ายสัมพันธมิตรที่ร่วมรบในสงครามโลกครั้งที่ 2 คนทั่วไปมักเรียกว่า “ป่าช้าอังกฤษ” เนื่องจากสุสานแห่งนี้บรรจุศพเชลยศึกที่เสียชีวิตระหว่างการสร้างทางรถไฟสาย มรณะถึง 6,982 หลุม ปัจจุบันสุสานแห่งนี้กลายเป็นพื้นที่ที่ได้รับการตกแต่งไว้อย่างเป็นระเบียบ สวยงาม เหนือหลุมฝังศพทุกหลุมมีแผ่นทองเหลืองจารึก ชื่อ อายุ และประเทศของผู้เสียชีวิต บรรทัดสุดท้ายเป็นคำไว้อาลัยที่โศกเศร้า ทุกปีจะมีวันที่รำลึกถึงผู้เสียชีวิตเฉพาะของคนชาติต่าง ๆ

ที่ตั้ง : ถนนแสงชูโต บ้านดอนรัก ต.บ้านเหนือ อ.เมืองกาญจนบุรี จ. กาญจนบุรี 71000

ภาพที่ 2.5 หน้าสุสานทหารสัมพันธมิตร

ที่มา : <http://www.painaidii.com> (2014)

ภาพที่ 2.6 ภายในสุสานทหารสัมพันธมิตร

ที่มา : <http://www.painaidii.com> (2014)

4. สังขละบุรี กาญจนบุรี

สังขละบุรี เป็นอำเภอที่ติดต่อกับชายแดนพม่า ห่างจากตัวเมืองประมาณ 215 กิโลเมตร โอบล้อมด้วยธรรมชาติและขุนเขาอันเขียวชอุ่ม มีแม่น้ำของกาเลีย ไหลจากต้นกำเนิดในประเทศพม่า สังขละบุรีหล่อเลี้ยงผู้คนสองฟากฝั่งแม่น้ำ และเชื่อมสัมพันธ์ ชนชาติมอญ ทั้งสองประเทศ มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เป็นเมืองที่มีความงามหลากหลายทาง เชื้อชาติและวัฒนธรรม พี่น้องต่างเผ่าพันธุ์ ทั้งมอญ กะเหรี่ยง ไทย ลาว พม่า ฯลฯ มีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ประกอบไปด้วย สะพานมอญ เมืองบาดาล วัดวังวิเวการาม ชมวิถีชีวิตชาวมอญ และเจดีย์พุทธคยา ฯลฯ

ภาพที่ 2.7 ทิวทัศน์อำเภอสังขละบุรี

ที่มา : <http://www.shareview.in.th/> (2014)

5. วัดวังกวีเวการามสังขละบุรี

อยู่เลยจากตัวอำเภอสังขละบุรีไปประมาณ 6 กิโลเมตร เป็นวัดจำพรรษาของ “หลวงพ่อดุตตะมะ” ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือของประชาชนชาวไทย ชาวมอญ รวมทั้งชาวกระเหรี่ยงและพม่าที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้น ภายในวิหารที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำประดิษฐานพระพุทธรูปหินอ่อนอันงดงามชาวบ้านเรียกกันว่า หลวงพ่อขาว จากวัดวังกวีเวการามแยกไปอีก 1 กิโลเมตร จะเป็นที่ตั้งของเจดีย์แบบพุทธคยา มีลักษณะฐานเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสบรรจุ พระบรมสารีริกธาตุส่วนที่เป็นกระดูกนิ้วหัวแม่มือขวา ขนาดเท่าเมล็ดข้าวสาร บริเวณใกล้เจดีย์มีร้านจำหน่ายสินค้าจากพม่าหลายร้านจำพวกผ้า แป้งพม่า เครื่องไม้

ที่ตั้ง : บ้านวังกะล่าง อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ใกล้กับชายแดนไทย-พม่า ห่างจากอำเภอมืองกาญจนบุรี ประมาณ 220 กิโลเมตร

ภาพที่ 2.8 วัดวังกวีเวการาม

ที่มา : <http://www.thai-tour.com> (2014)

6. อุทยานแห่งชาติเขาแหลมกาญจนบุรี

อุทยานแห่งชาติเขาแหลม มีพื้นที่ครอบคลุมท้องที่อำเภอสังขละบุรีและอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี มีสภาพป่าที่สมบูรณ์โดยรอบอ่างเก็บน้ำเขื่อนเขาแหลม มีสัตว์ป่านานาชนิด สถานที่สวยงามเหมาะแก่การท่องเที่ยว ศึกษาหาความรู้ และเป็นอุทยานแห่งชาติ 1 ในจำนวน 5 แห่งของโครงการจัดตั้งอุทยานแห่งชาติ เพื่อการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวโรกาสทรงครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม ค.ศ. 1987 มีเนื้อที่ประมาณ 1,497 ตารางกิโลเมตร หรือ 935,625 ไร่

ที่ตั้ง : ปรางค์พล ทองผาภูมิ, กาญจนบุรี 71180

ภาพที่ 2.9 อุทยานแห่งชาติเขาแหลม

ที่มา : <http://www.chm-thai.onep.go.th> (2014)

7. สะพานมอญ

สะพานมอญ มีชื่ออย่างเป็นทางการว่า สะพานอุตตมานุสรณ์ เป็นสะพานไม้ข้ามแม่น้ำซองกาเลียไปยังหมู่บ้านมอญ ถือเป็นสะพานไม้ที่ยาวที่สุดในประเทศไทย และเป็นอันดับสองของโลก รองจากสะพานไม้อูเบ็งในพม่า และเป็นสัญลักษณ์ของอำเภอสังขละบุรี เป็นสะพานแห่งศรัทธา ที่เกิดจากการร่วมแรงร่วมใจของชุมชนที่อาศัยอยู่ในสังขละบุรี ทุกปีจะมีนักท่องเที่ยวมาสัมผัสธรรมชาติ พร้อม ๆ กับการได้เห็นวิถีชีวิตชุมชนชาวมอญในแถบนี้ สิ่งที่ทำมพลาดอีกอย่างหนึ่งก็คือการได้ถ่ายรูปเป็นที่ระลึก กับสะพานที่เสมือนเป็นสายใยวัฒนธรรมของชาวมอญและไทยในดินแดนสุดขอบประเทศแห่งนี้ การเที่ยวชมสะพานมอญ ควรแวะเดินชมตั้งแต่เช้า โดยเฉพาะช่วงเวลา 6.00 - 7.00 น. เป็นช่วงที่เห็นวิถีชีวิตชาวมอญ ใส่บาตรพระทุกเช้า หากนักท่องเที่ยวต้องการใส่บาตร ก็มีอาหารขายบริเวณหมู่บ้านมอญ สาย ๆ หากเดินข้ามฝั่งไปยังหมู่บ้านมอญ ก็สามารถเที่ยวชมบ้านเรือนในแบบชาวมอญ ชื่อของที่ระลึก หรือจะแวะชิมขนมจีนน้ำยาหยวกกล้วย ที่เป็นอาหารพื้นบ้านชาวมอญก็ได้เมื่อความเจริญค่อย ๆ คืบคลานเข้าสู่

หมู่บ้านมอญ การเดินทางมีความสะดวกสบายขึ้น ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น มีธุรกิจใหม่ ๆ เข้ามาในสังคม ทำให้วิถีชีวิตชาวมอญเปลี่ยนแปลงไปตามสิ่งแวดล้อมใหม่ที่แทรกซึมเข้ามาสู่ชุมชน แต่ก็ยังได้เห็นกลิ่นไอความเป็นมอญบางอย่างหลงเหลืออยู่บ้าง แต่ละครอบครัวในหมู่บ้านมอญ ส่วนใหญ่คนหนุ่มสาว จะเข้าไปรับจ้างทำงานในตัวเมือง เราจึงมักเห็นการดำเนินชีวิตประจำวันแบบมอญของเด็ก ๆ และผู้สูงอายุ มากกว่าวัยรุ่น

ที่อยู่: ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี 71240

ภาพที่ 2.10 สะพานมอญที่สร้างใหม่

ที่มา : <http://www.manager.co.th> (2013)

8. ถ้ำกระแซ

ถ้ำกระแซ ถือเป็นจุดชมวิวที่โด่งดัง และเป็นที่รู้จักเป็นอย่างดี ตั้งอยู่ในอำเภอไทรโยค เป็นถ้ำเล็ก ๆ ตั้งอยู่ริมหน้าผาใกล้กับทางรถไฟ เคยเป็นที่พักของเชลยศึก ในช่วงที่มีการสร้างทางรถไฟสายมรณะ ไทย-พม่า เส้นทางรถไฟบริเวณนี้ที่ถือว่า เป็นจุดอันตรายที่สุดในการก่อสร้างทางรถไฟ เพราะเป็นการสร้างทางตัดผ่านหน้าผาหินสูงชัน อีกฝั่งเป็นเหวลึกสู่น้ำแควน้อย ในช่วงเส้นทางประมาณ 400 เมตรนี้ มีความลำบากในการก่อสร้างเป็นอย่างมาก เพราะการสร้างเส้นทางรถไฟสายนี้ ตั้งแต่สมัยสงครามโลกครั้งที่สอง ไม่ได้ใช้อุปกรณ์เครื่องจักรที่ทันสมัย มีเพียงเครื่องมือแบบชาวบ้าน จอบ สิว ค้อน ขวานธรรมดา ทำโครงสร้างด้วยไม้ ด้วยสภาพแวดล้อมที่ยากลำบากในการก่อสร้าง การเผชิญกับโรคภัยต่าง ๆ และการขาดแคลนอาหาร ทำให้กลายเป็นโศกนาฏกรรมทางสงคราม ที่มีแรงงานและเชลยศึกต้องจบชีวิตลง นับหมื่นนับพันคนในช่วงการสร้างทางรถไฟผ่านช่วงถ้ำกระแซนี้

ที่อยู่: ถนนรพช. กจ. 2012 ตำบลไทรโยค กาญจนบุรี

ภาพที่ 2.11 ถ้ำกระแซ
ที่มา : ผู้วิจัย (2015)

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในประเทศไทย และนักท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งพบว่า มีทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ดังนี้นงานวิจัยในประเทศ

สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ (2538) ได้ทำการศึกษา พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น การวิจัยเรื่อง “นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นกับโอกาสในการยกระดับคุณภาพการท่องเที่ยวไทย” นี้วางอยู่ในบริบททางสังคมที่รายได้จากการท่องเที่ยวเป็นรายได้อันดับหนึ่งของประเทศ งานวิจัยนี้จึงวางอยู่บนสมมุติฐานว่า นักท่องเที่ยวญี่ปุ่นมีบทบาทเป็นอย่างสูงในการกำหนดทิศทางการท่องเที่ยวไทย เนื่องจากเป็นลูกค้ารายใหญ่ ที่มีการใช้จ่ายทางเศรษฐกิจสูงที่สุด ดังนั้นการยกระดับคุณภาพการท่องเที่ยวของประเทศไทยให้พ้นจากลักษณะความไม่ยั่งยืนในปัจจุบัน จึงสามารถทำได้โดยการส่งเสริมนักท่องเที่ยวญี่ปุ่นกลุ่มที่มีพฤติกรรมในการเที่ยวซึ่งไม่สร้างปัญหา และ จัดเตรียมรูปแบบของการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพไว้รองรับนักท่องเที่ยวเหล่านั้นผลการวิจัยได้ข้อสรุปว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในการเติบโตสูงสุด 4 กลุ่มคือนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุ นักท่องเที่ยวกลุ่มครอบครัว นักท่องเที่ยวกลุ่มสาวออฟฟิศ และ กลุ่มนักเรียนที่ไปทัศนศึกษาตามหลักสูตร ซึ่งทั้ง 4 กลุ่มนี้ให้ความสนใจรูปแบบการท่องเที่ยวในประเทศไทย 5 รูปแบบหลัก คือ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ecotourism) การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา (educational tourism) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพพลานามัย (health and sport tourism) การท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม (cultural tourism) และ การท่องเที่ยวเพื่อสัมผัสชาติพันธุ์และชีวิตวัฒนธรรมพื้นถิ่น (ethnic tourism)

จากงานวิจัยชิ้นนี้จะเห็นว่าคนญี่ปุ่นสนใจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมากและงานวิจัยชิ้นนี้มุ่งหวังที่จะพัฒนานักท่องเที่ยวเหล่านั้นให้เป็นนักท่องเที่ยวแบบ “รีพีตเตอร์” (Repeater) ที่มีความรู้สึกผูกพันกับประเทศไทย และมีส่วนช่วยทำให้การท่องเที่ยวของประเทศไทยเป็นการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนขึ้น

งานวิจัยต่างประเทศ

ลัดดาวัลย์ วัตรสศ (2555) ได้ทำการศึกษา แนวทางในการพัฒนาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บริเวณลุ่มแม่น้ำเพชร จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศบริเวณลุ่มแม่น้ำเพชร จังหวัดเพชรบุรี ในด้านพื้นที่ ได้แก่ ด้านการดำเนินการด้านการตลาดและการสื่อสารการตลาดที่ชัดเจนสม่ำเสมอ ด้านการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และเอกลักษณ์ของชุมชนและท้องถิ่นมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันความพึงพอใจในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศบริเวณลุ่มแม่น้ำเพชร ส่วนด้านมาตรฐานการจัดการและคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว และด้านการจูงใจพนักงาน นักท่องเที่ยว องค์กรประชาชนในท้องถิ่นให้เกิดจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้ามกับความพึงพอใจในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศบริเวณลุ่มแม่น้ำเพชร ส่วนในด้านการจัดการและด้านกิจกรรมในทุกด้านย่อมมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับความพึงพอใจในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศบริเวณลุ่มแม่น้ำเพชร จังหวัดเพชรบุรี

Ismail (2009) การวิจัยเรื่องมุมมองของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในมัลดีฟส์ (Visitor Perspectives of Ecotourism in the Maldives) จุดประสงค์ของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในมัลดีฟส์ ผลวิจัยแสดงให้เห็นว่า เป็นเรื่องสำคัญที่จะประเมินศักยภาพทางธรรมชาติของมัลดีฟส์ เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยเฉพาะทรัพยากรที่มีความหลากหลายทางทะเลของมัลดีฟส์ ผู้ชมส่วนใหญ่ที่มามัลดีฟส์ จะพิจารณาพิเศษในเชิงนิเวศ และรู้สึกว่าได้รับประสบการณ์ที่น่าพอใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในวันหยุด ปัจจัยเหล่านี้ชี้แนะว่า ตลาดเฉพาะในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถสร้างความหลากหลายให้มัลดีฟส์ ซึ่งตรงกับตลาดการท่องเที่ยวในปัจจุบัน

Jamal (2007) งานวิจัยเรื่อง สำรวจการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะที่ไม่สามารถอยู่อาศัยได้ (Exploring tourism development on uninhabited islands) การวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า การสำรวจของแต่ละประเทศมีปัจจัย ที่รัฐบาล องค์กรของรัฐบาล นโยบายการท่องเที่ยวของประเทศขึ้นอยู่กับจำนวนของเกาะที่อยู่ภายในอาณาเขต การวิจัยแนะนำว่ารัฐบาลสามารถเสนอสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวและนักลงทุนในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ประกอบด้วยรีสอร์ท โรงแรม บนเกาะที่ผู้คนไม่สามารถอาศัยอยู่ได้ สิทธิการครอบครองพื้นที่ในเกาะมากที่สุดอยู่ในกำมือของรัฐบาล การวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่านโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะที่ผู้คนไม่สามารถอาศัยอยู่ได้ ล้วนอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาล โดยรัฐบาลมีส่วนสำคัญในการพัฒนาพื้นที่เชิงนิเวศนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเกี่ยวกับ การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสำหรับนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น ในจังหวัดกาญจนบุรี โดยมีวิธีการดำเนินงานออกเป็นขั้นตอนดังนี้

- 3.1 แหล่งที่มาของข้อมูล
- 3.2 วิธีการดำเนินงาน
- 3.3 วิธีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.4 เครื่องมือหรือเทคนิคที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 แหล่งที่มาของข้อมูล

3.1.1 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานี้จะใช้ข้อมูลเชิงปฐมภูมิ (Primary Data) จะรวบรวมข้อมูลโดยการจัดทำแบบสอบถามแก่นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น และสัมภาษณ์ผู้ประกอบการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

3.1.2 จะใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นต้น ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เว็บไซต์ และจากงานวิจัย สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

3.2 วิธีการดำเนินงาน

ผู้วิจัยจะนำข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรมที่จัดทำไปในบทที่แล้วมาเป็นฐานกระบวนการคิดในการสร้างแบบสอบถามจำนวน 30 ชุด จะสอบถามถึงข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม อายุ เพศ การศึกษา รายได้ อาชีพ พฤติกรรมการท่องเที่ยว ความคิดเห็นและความพึงพอใจเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สิ่งที่ต้องปรับปรุง คำแนะนำ เป็นต้น จะเสนอในรูปแบบของตาราง และสถิติ

3.3 วิธีการศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 4 ประเด็น ดังต่อไปนี้

3.3.1 ศึกษานโยบายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประเทศไทย โดยเก็บข้อมูลเชิงทฤษฎีของนโยบายด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยเสนอไว้ในรายงาน ในปี ค.ศ. 2007

3.3.2 ศึกษาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดกาญจนบุรีที่เป็นที่นิยมดำเนินการโดยใช้วิธีการ SWOT เพื่อทราบถึงจุดแข็งและจุดอ่อนเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศในด้านต่าง ๆ

3.3.3 ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น โดยใช้แบบสอบถามเพื่อวัดความคิดเห็นต่าง ๆ เพื่อนำไปแจกให้นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น จำนวน 30 ชุด

3.3.4 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาที่ได้กล่าวไปข้างต้นมาสังเคราะห์ เพื่อทราบถึงกลยุทธ์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สำหรับนักท่องเที่ยวญี่ปุ่น

3.4 เครื่องมือหรือเทคนิคที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.4.1.1 แบบสอบถาม

3.4.1.2 แผนที่

3.4.1.3 Microsoft word

3.4.1.4 Microsoft Excel

3.4.2 เทคนิคที่ใช้ในการวิจัย

3.4.2.1 วิธีการ SWOT

3.4.3 การนำเสนอ

3.4.3.1 ตาราง

บทที่ 4

ผลการศึกษาข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสำหรับนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น ในจังหวัดกาญจนบุรี การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ มี 3 ส่วน คือ ผลการศึกษานโยบายของการท่องเที่ยวของประเทศไทย เกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ผลการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น และผลการศึกษาสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขเพื่อเป็นแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดกาญจนบุรี

4.1 ผลการศึกษานโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยว เกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

นโยบายด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เมื่อ ค.ศ.1995 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ว่าจ้างสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ให้ทำการศึกษาโครงการดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบาย การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และสถาบันดังกล่าวได้ทำรายงานขั้นสุดท้ายเสนอต่อการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เมื่อ ค.ศ. 2007 ในรายงานได้มีการเสนอแนะนโยบายและกลยุทธ์ในการพัฒนา เพื่อเป็นแนวทางให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยนำไปพิจารณาดำเนินการต่อไป นโยบายด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยเสนอไว้ในรายงานมีดังนี้

1. การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ต้องมีการควบคุม ดูแล รักษา และจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวให้คงสภาพ เดิมแท้ไว้ให้มากที่สุด หลีกเลี่ยงหรืองดเว้นการท่องเที่ยวในพื้นที่ที่อ่อนไหว ง่ายต่อการถูกรบกวน หรือฟื้นตัวได้ยาก
2. การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ต้องคำนึงถึงทรัพยากรที่มีอยู่ มีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับพื้นที่ และปรับปรุงให้สมดุลกับรูปแบบหรือกิจกรรมเดิมที่มีอยู่ หลีกเลี่ยงความรุนแรงต่อการท่องเที่ยวในรูปแบบอื่น
3. ต้องมีการศึกษาวิจัย และติดตามประเมินผลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างรอบด้าน เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการ การแก้ไขปัญหา และการปรับปรุงเป็นขั้นตอน
4. จัดทำแนวทางปฏิบัติ คู่มือการจัดการแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างถูกต้อง

5. ต้องคำนึงถึงการพัฒนาในการให้การศึกษา สร้างจิตสำนึกที่ดีในการรักษาระบบนิเวศร่วมกันมากกว่ามุ่งเน้นด้านเศรษฐกิจ

6. ต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมกับชุมชน และองค์กรท้องถิ่น ในการจัดการทรัพยากร และเปลี่ยนความรู้ และวัฒนธรรมของชุมชน อีกทั้งวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้วย

7. การควบคุม ดูแลรักษา สภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวอย่างเคร่งครัด เน้นการแนะนำ ตักเตือน และสร้างวินัยในการท่องเที่ยว

8. จัดให้มีเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อให้เกิดการประสานงานด้านข้อมูลข่าวสาร และการจัดการร่วมกันทุกระดับ

และจากผลการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สาขาจังหวัดกาญจนบุรี ได้ให้ข้อมูลว่า การท่องเที่ยวของประเทศไทย มีนโยบายหลัก ๆ ที่จะส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยให้ความรู้อนุรักษ์ ไม่ให้เสื่อมโทรม พยายามให้นักท่องเที่ยวใส่ใจสิ่งแวดล้อม จะพยายามรณรงค์กับนักท่องเที่ยวให้มีความเป็นระเบียบ เคารพกฎเกณฑ์ของสถานที่ท่องเที่ยว และนโยบายของการท่องเที่ยวกาญจนบุรี ได้ประชาสัมพันธ์โดยเชิญชวนทางสื่ออินเทอร์เน็ต ทวี โทรทัศน์ สื่อท้องถิ่น ซึ่งภาพรวมของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยคือ Dream Destination ได้สร้างความแปลกใหม่ให้แก่สถานที่ท่องเที่ยว Dream Destination ของเมืองกาญจนบุรี เช่น การให้ชมเขาช้างเผือก อุทยานทองผาภูมิให้ความรู้ชั้นชมธรรมชาติ และกิจกรรมผจญภัยต่าง ผู้คนให้ความสนใจมากขึ้น พื้นที่ซึ่งมีจำนวนจำกัด ด้วยความใส่ใจในการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจึงได้กำหนดจำนวนคนในแต่ละช่วงเวลาด้วย ปัจจุบันได้เกิดแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ ขึ้น เช่น รีสอร์ทท แพ ริมน้ำซึ่งได้รับความนิยมอย่างมาก ตอบสนองต่อจุดประสงค์ของนักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ ที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ภาพที่ 4.1 อุทยานเขาช้างเผือก

ที่มา : <http://travel.sanook.com/1128583> (2015)

4.2 ผลการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มอายุนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวมากที่สุดในกลุ่ม Baby Boom ผู้ที่มาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรีส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวเพศชาย ยกเว้นช่วงอายุกลุ่ม Gen Y จะเป็นเพศหญิงมากกว่า ด้านการศึกษา นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีทุกช่วงอายุ ด้านอาชีพของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี ประกอบอาชีพ พนักงานบริษัทมากที่สุด รองลงมาคือประกอบธุรกิจส่วนตัว

สำหรับช่วงอายุ Baby boom คือ ช่วงอายุ 51-69 ปี Generation X คือ ช่วงอายุ 36-50 ปี Generation Y คือ ช่วงอายุ 15-35 ปี สำหรับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับ เพศ การศึกษา อาชีพ โดยนำเสนอในรูปแบบจำนวนค่าร้อยละ

ตารางที่ 4.1 คุณลักษณะของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น

หัวข้อ	baby boom		gen x		gen y		total		
	F	%	F	%	F	%	F	%	
เพศ									
ชาย	5	62.5	3	100	6	42.8	14	56	
หญิง	3	37.5	0	0	8	57.1	11	44	
รวม	8	100	3	100	14	100	25	100	
การศึกษา									
มัธยมศึกษา	1	16.6	0	0	0	0	1	6.2	
ปริญญาตรี	3	50	1	100	5	55.5	9	56.2	
ปริญญาโท	2	33.3	0	0	4	44.4	6	37.5	
รวม	6	100	1	100	9	100	16	100	
อาชีพ									
พนักงานบริษัท	1	14.2	3	100	10	76.9	14	60.8	
ธุรกิจส่วนตัว	2	29	0	0	1	7.6	3	13	
อื่น ๆ	4	57.1	0	0	2	15.3	6	26.1	
รวม	7	100	3	100	13	100	23	100	

ที่มา : ผู้วิจัย (2015)

จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวในกลุ่มอายุ 51-69 ปีเห็นว่าผู้คนมีน้ำใจไมตรีมากที่สุดที่ร้อยละ 50 เห็นด้วยในลำดับรองลงมาคืออาหารท้องถิ่นมีความอร่อยและสะอาด อาหารที่ชาวญี่ปุ่นชื่นชอบ ได้แก่ ผัดกะเพรา และแกงเขียวหวาน เป็นต้น รองลงมาคือ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะก่อให้เกิดสถานที่ท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี ที่ร้อยละ 50 ถัดมา การได้รับความรู้จากสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ร้อยละ 42.85 มีการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติให้อยู่ในสภาพที่ดี และมีป้ายอธิบายข้อมูลของสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อให้ทราบประวัติของสถานที่ ร้อยละ 37.5 เห็นด้วยปานกลางกับ การมีกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ธรรมชาติหลากหลาย ที่ร้อยละ 60 รองลงมาคือ ได้เรียนรู้ถึงวิถีชีวิตของคนท้องถิ่น ร้อยละ 57.14

ตารางที่ 4.2 ความพึงพอใจต่อการมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวญี่ปุ่น

(5 = เห็นด้วยมากที่สุด 4 = เห็นด้วยมาก 3 = เห็นด้วยปานกลาง 2 = เห็นด้วยน้อย 1 = ไม่เห็นด้วย)

ข้อ	ประเด็นความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					total
		1	2	3	4	5	
1	มีการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติให้อยู่ในสภาพที่ดี	0	0	37.5	37.5	25	100
2	มีป้ายอธิบายข้อมูลของสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อให้ทราบประวัติของสถานที่	0	37.5	37.5	12.5	12.5	100
3	การเข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกเข้าถึงได้ง่าย	0	50	12.5	25	12.5	100
4	มีสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวเพียงพอ	0	28.5	42.8	28.5	0	100
5	มีการจัดงานท่องเที่ยวตามฤดูกาลที่มีเอกลักษณ์ หลากหลาย	16.6	33.3	50	0	0	100
6	มีกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ธรรมชาติ หลากหลาย	0	0	60	20	20	100
7	ท่านได้รับความรู้จากสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	0	0	42.8	42.8	14.2	100
8	ท่านได้เรียนรู้ถึงวิถีชีวิตของคนท้องถิ่น	0	14.2	57.1	14.2	14.2	100
9	ผู้คนมีน้ำใจไมตรี	0	0	0	50	50	100
10	อาหารท้องถิ่นมีความอร่อย และสะอาด	0	16.6	0	50	33.3	100

ตารางที่ 4.2 ความพึงพอใจต่อการมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวญี่ปุ่น (ต่อ)

ข้อ	ประเด็นความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					
		1	2	3	4	5	total
11	มีตำราท่องเที่ยวที่รักษาความปลอดภัย อย่างดี	14.2	28.5	14.2	14.2	28.5	100
12	การท่องเที่ยวเชิงนิเวศก่อให้เกิดสถานที่ ท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี	0	0	50	50	0	100
13	ความกังวลต่อภัยพิบัติทางธรรมชาติของ ประเทศไทย	0	25	25	25	25	100

ที่มา : ผู้วิจัย (2015)

4.3 ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สำหรับนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นในจังหวัดกาญจนบุรี

จากตารางที่ 4.3 พบว่าสิ่งที่แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดกาญจนบุรีควรปรับปรุงมากที่สุด คือ ความสะอาดของสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ ที่นั่งพักผ่อนไม่มี ห้องน้ำน้อย และไม่ถูกสุขลักษณะ ถึงขยะไม่เพียงพอ มีรอยขีดเขียนบริเวณสถานที่ท่องเที่ยว รองลงมาคือ ร้านอาหาร มีจำนวนน้อย บางแห่งไม่สะอาด ราคาค่อนข้างสูง และไม่เป็นระเบียบ ถัดมาคือ การให้ข้อมูลของเจ้าหน้าที่ เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่น้อยมาก ทำให้นักท่องเที่ยวไม่สามารถสอบถามข้อมูลได้สะดวกและรวดเร็ว จึงเกิดการบริการไม่ทั่วถึง ท้ายสุดคือ การเดินทางไม่สะดวก โดยเฉพาะการเดินทางโดยรถยนต์ ถ้าเดินทางจากกรุงเทพฯ จะพบว่า ถนนเล็กและทรุดโทรม การจราจรติดขัด ส่วนการเดินทางโดยรถไฟ มีสภาพเก่า และเป็นรางเดี่ยว ทำให้เสียเวลาในการเดินทางมาก

แนวโน้มที่ควรส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จังหวัดกาญจนบุรี ควรพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพให้ดีขึ้น รักษาสภาพแวดล้อมไม่ให้เสื่อมโทรม รับฟังปัญหาจากนักท่องเที่ยวรวมทั้งสังเกตปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ แล้วนำไปแก้ไขอย่างจริงจังด้วย จังหวัดกาญจนบุรีมีกิจกรรมในสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่หลากหลาย จึงควรส่งเสริมกิจกรรมเชิงนิเวศและเชิงประวัติศาสตร์เป็นหลัก เนื่องจากชาวญี่ปุ่นสนใจในแหล่งประวัติศาสตร์สงครามโลกครั้งที่ 2 เช่น สะพานข้ามแม่น้ำแคว ถ้ำกระแซ นิยมมาถ่ายภาพ ทิวทัศน์ ขึ้นรถไฟสายมรณะ และสนใจความรู้เกี่ยวกับสถานที่นั้น ๆ ซึ่งสถานที่เหล่านี้ล้วนอยู่ในบริเวณใกล้กับตัวเมือง ไม่ไกลจากกัน ขณะที่จังหวัดกาญจนบุรีมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอีกหลายแห่งที่ชาวญี่ปุ่น

ไม่ทราบ จึงควรส่งเสริมให้ชาวญี่ปุ่นนิยมไปสถานที่ท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่ห่างออกมาจากตัวเมืองด้วย ดังแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 แสดงผลการศึกษาลักษณะที่ควรปรับปรุงแก้ไขเพื่อเป็นแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จังหวัดกาญจนบุรี

หัวข้อ	baby boom		gen x		gen y		total	
	F	%	F	%	F	%	F	%
การให้ข้อมูลของเจ้าหน้าที่	5	20	0	0	1	5.6	6	17.1
ระบบจัดการความปลอดภัย	3	12	0	0	2	11.1	5	14.3
ความปลอดภัย	2	8	1	50	2	11.1	5	14.3
อนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว	2	8	0	0	0	0	2	5.7
ที่พัก	1	4	0	0	0	0	1	2.9
ความสะดวกในการเดินทาง	4	16	0	0	2	11.1	6	17.1
เอกสารท่องเที่ยว	1	4	0	0	4	22.2	5	14.3
ร้านอาหาร	3	12	0	0	4	22.2	7	20
ความสะอาดของสถานที่เที่ยว	4	16	1	50	3	16.7	8	22.9
Total	25	100	2	100	18	100	35	100

ที่มา : ผู้วิจัย (2015)

ภาพที่ 4.2 สัมภาษณ์ชาวญี่ปุ่นในถ้ำกระแซ
ผู้วิจัย (2015)

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายการศึกษา ข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้ ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สำหรับนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น กรณีศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานโยบายของการท่องเที่ยวของประเทศไทย เกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ศึกษาแหล่งท่องเที่ยว พฤติกรรมการท่องเที่ยวของชาวญี่ปุ่น ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น และศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในไทยให้มีคุณภาพ

5.1 สรุปผลการศึกษา

จากการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นที่มาท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นผู้ชายวัยสูงอายุ นิยมมาพักผ่อนหลังจากเกษียณอายุ ผู้หญิงส่วนน้อยที่มาท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมเดินทางมาแหล่งประวัติศาสตร์สงครามโลกครั้งที่ 2 เช่น สะพานข้ามแม่น้ำแคว ช่องเขาขาด เป็นต้น มักจะมาถ่ายภาพกับรถไฟ และเดินชมสะพานข้ามแม่น้ำแคว นอกจากนี้ยังนิยมมาพักผ่อนโดยการชมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดกาญจนบุรี เช่น น้ำตกเอราวัณ บ่อน้ำพุร้อนหินดาด เป็นต้น เนื่องจากนโยบายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมไว้อย่างดี นักท่องเที่ยวจึงนิยมมาเที่ยว แต่นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นส่วนน้อยที่มาพักค้างแรมที่แฟริมน้ำหรือรีสอร์ท และทำกิจกรรมทางน้ำ โดยส่วนมากจะมาท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรีเพียง 1 วัน และกลับไปเที่ยวต่อที่กรุงเทพมหานคร เพราะนักท่องเที่ยวชาวจีนนั้นเห็นด้วยปานกลางกับ การมีกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ธรรมชาติหลากหลาย ที่ร้อยละ 60 ซึ่งควรนำไปเป็นแนวทางส่งเสริมหลักของการท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรีให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวมากขึ้น

5.2 การอภิปรายข้อมูล

จากการศึกษานโยบายของการท่องเที่ยวของประเทศไทย เกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พบว่าการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จะส่งเสริมให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว อนุรักษ์สภาพแวดล้อม ระบบนิเวศไม่ให้เสื่อมโทรม พยายามให้นักท่องเที่ยวใส่ใจสิ่งแวดล้อม รักษากฎเกณฑ์แต่ละสถานที่ท่องเที่ยว รณรงค์ให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวโดย

ใช้สื่อต่าง ๆ ประชาสัมพันธ์ และโครงการใหม่ ๆ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวใหม่ ๆ เช่น โครงการ กาลครั้งหนึ่ง..ต้องไป Dream Destinations เช่น อุทยานเขาช้างเผือก ของจังหวัดกาญจนบุรี เป็นต้น สอดคล้องกับความหมายของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ของ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2542) ว่าหมายถึงการที่สามารถดำรงไว้ซึ่งทรัพยากรท่องเที่ยวให้มีความดึงดูดใจอย่างไม่เสื่อมคลาย และธุรกิจท่องเที่ยวมีการปรับปรุงคุณภาพให้ได้ผลกำไรอย่างเป็นธรรม โดยมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมเยือนสม่ำเสมออย่างเพียงพอ แต่มีผลกระทบทางลบต่อสิ่งแวดล้อมที่สุดอย่างยั่งยืน ในด้านผลการศึกษาแหล่งท่องเที่ยว และพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของชาวญี่ปุ่น นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นสนใจที่จะมาพักผ่อนชมธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ นิยมเดินทางแบกเป้มาสัมผัสธรรมชาติและเห็นว่าจังหวัดกาญจนบุรีมีการอนุรักษ์ธรรมชาติสิ่งแวดล้อมได้ดี นักท่องเที่ยวญี่ปุ่นยังสนใจพบปะผู้คนท้องถิ่นและรู้สึกว่าผู้คนท้องถิ่นในจังหวัดกาญจนบุรีมีน้ำใจไมตรีตามระดับความพึงพอใจที่มากที่สุดร้อยละ 50 เห็นด้วย สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ของPearce, Morrison และ Rutledge (1998) ว่าแรงจูงใจที่จะได้พบปะกับคนในท้องถิ่น นักท่องเที่ยวประเภทนี้มักนิยมเดินทางแบบสะพายเป้ และแรงจูงใจที่จะได้พักผ่อนในสภาพแวดล้อมที่ดี ทั้งนี้จากการศึกษาของผู้วิจัยพบว่ากาญจนบุรีมีสภาพแวดล้อมที่ได้รับการอนุรักษ์ไว้อย่างดี สภาพภูมิศาสตร์เหมาะแก่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่น่าผจญภัย ทั้งทางด้านประวัติศาสตร์และกิจกรรมทางบกทางน้ำ และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น พบว่าพึงพอใจมากต่ออาหารท้องถิ่นที่มีความอร่อยและสะอาด เนื่องจากไทยมีอาหารที่อร่อยและมีชื่อเสียงมากและ สภาพแวดล้อมเชิงนิเวศก่อให้เกิดสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จังหวัดกาญจนบุรี ที่ร้อยละ 50 ได้รับความรู้จากสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ร้อยละ 42.85 ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกมาเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดกาญจนบุรี ตรงกับแนวคิดพื้นฐานที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ของ สมชาติ อุ่ออัน (2551:15) ว่าการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน โดยการจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวจะต้องไม่สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เพราะ การดูแลคุณภาพของการท่องเที่ยวในหลายด้าน จะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความเชื่อมั่น และเกิดประโยชน์สูงสุด

นอกจากนี้แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในไทยให้มีคุณภาพพบว่า การมีกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ธรรมชาติหลากหลายของจังหวัดกาญจนบุรีมีระดับปานกลางเพราะจังหวัดกาญจนบุรีมีสถานที่ท่องเที่ยวในตัวเมืองไม่หลากหลาย ในขณะที่มีพื้นที่เชิงนิเวศอีกมาก ทำให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวมาในระยะสั้น ต่างจากงานวิจัย ของวิฑูรย์ พงศกรรังศิลป์ และจิตศักดิ์ พุฒจรรย์ (2545) พบว่าการวางแผนการตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศควรคำนึงถึง ความต้องการของนักท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว การจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ สภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว เอกลักษณ์ของชุมชนท้องถิ่น และความแตกต่างด้านจิตใจ จึงเป็นสิ่งที่ควรพัฒนากิจกรรมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้หลากหลายมากขึ้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

1. การวิจัยครั้งนี้ เน้นศึกษาระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวของชาวญี่ปุ่น ในการมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดกาญจนบุรีในภาพรวม จึงควรมีการศึกษาเฉพาะกลุ่มลงไปอีก เช่น นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นที่เป็นวัยสูงอายุที่นิยมเดินทางมาเที่ยว กลุ่มผู้หญิง ที่เดินทางมาเที่ยวบ่อย และกลุ่มวัยรุ่นญี่ปุ่นด้วย ซึ่งควรส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้มีแนวโน้มที่บุคคลส่วนน้อยเข้ามาท่องเที่ยว ให้มาเที่ยวมากขึ้นในอนาคต

2. การวิจัยนี้ ใช้แบบสอบถามนักท่องเที่ยวเพื่อสำรวจความพึงพอใจและสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข แต่มีอุปสรรคคือนักท่องเที่ยวญี่ปุ่นไม่สามารถตอบข้อมูลในช่องรายได้ และควรสำรวจนักท่องเที่ยวชาติอื่นด้วย เพื่อส่งเสริมให้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เกิดการพัฒนาที่หลากหลาย และกว้างขวางมากขึ้น

ภาพที่ 5.1 ทำการสำรวจนักท่องเที่ยวญี่ปุ่น ณ สะพานข้ามแม่น้ำแคว

ผู้วิจัย (2015)

บรรณานุกรม

สื่อในประเทศ

จุฑามาศ รักษาพันธุ์, “รวม.การท่องเที่ยวฯ ย้านักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นเป็นตลาดสำคัญของไทย มั่นใจ
ท่องเที่ยวไทยในปีหน้า(2558) จะเติบโตมากขึ้น” [ระบบออนไลน์], 25 กันยายน พ.ศ. 2557,
แหล่งที่มา : Radio-สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย,ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโฮมสเตย์. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
,2554.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย “หลงรักประเทศไทย”[ระบบออนไลน์], 10 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557
แหล่งที่มา <http://thai.tourismthailand.org>.

อุษาวดี พลพิพัฒน์ “การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน : กรณีการศึกษาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชน ใน
ประเทศไทย”, จุลสารการท่องเที่ยว ,2545 : 38-48.

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, “การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน”, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2542.

ประชิด สุกณะพัฒน์, วิมล จิโรจพันธุ์ และอุดม เกยกิจวงศ์, “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ” กรุงเทพฯ : แสงดาว
,2554.

เฉลิมเกียรติ แก้วหอม , “หลักการพัฒนายั่งยืน (Sustainable development)” [ระบบออนไลน์] ,30
กันยายน พ.ศ. 2555 , แหล่งที่มา[http://sukanrat.blogspot.com/2012/09/sustainable-
development.html](http://sukanrat.blogspot.com/2012/09/sustainable-development.html).

สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์, “นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นกับโอกาสในการยกระดับคุณภาพของการท่องเที่ยว”,
มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย ,2538.

สมชาติ อู่อัน, “แนวคิดพื้นฐานที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ”, 2551 : 15.

วิฤทธิ์ พงศกรรังศิลป์ และจิตศักดิ์ พุฒจรรย์, “การพัฒนาจัดการตลาดท่องเที่ยวเชิงนิเวศนแบบบูรณาการ
เพื่อความยั่งยืน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ประเทศไทย” ,2545.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, “นโยบายด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ” ,1995.

สื่อต่างประเทศ

Ikleela Ismail “Visitor Perspectives of Ecotourism in the Maldives” Master Graduate,
Department of tourism, University of Otago, 2009.

Mohame Jamal, “Exploring tourism development on uninhabited islands” Rochester
institute Technology RIT Scholar Works, 2007.

Pearce, Morrison และ Rutledge, “แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว” ,1998.

ภาคผนวก

調査

「エコツーリズムの研究」に関するアンケート調査表
じれいけんきゅう:カンチャナブリー県。

この調査は日本人の観光客を対象にして。エコツーリズムを突き動かす法を研究するものです。じれいけんきゅう:カンチャナブリー県。

ご協力ありがとうございました。

ラッタポー ン ポンナウィー
文学部の大学生、シラパコーン大学

- エコツーリズム (英: Ecotourism) とは、自然環境の他、文化・歴史等を観光の対象としながら、その持続可能性を考慮するツーリズム (旅行、リクリエーションのあり方) のことである。

3. カンチャナブリー県の観光地についてどう思いますか。

文章	5 一番	4 かなり	3 少し	2 あまり	1 ぜんぜん
環境をよくまもる					
観光地の看板が明確分かりやすい					
観光地の行き方が便利					
観光地の施設が十分					
季節ごとのイベントが行われる					
エコツーリズムの活動は様々活動がある					
地元の伝統文化についての知識をもらう					
エコツーリズムの観光地から知識を得た					
人々が親切					
じもとの料理はおいしくてきれいである					
けいさつかんは観光客の安全をよく守る					
エコツーリズムは観光に影響を与える					
タイでの自然の災害の安全対策への不安					

カンチャナブリーの観光地をかいいょうするためどんなことをすればいいとおもいますか。(一つ以上答えられる)

- 観光係りの説明 安全管理 安全
 観光地のかんきょうほご 宿泊 交通
 観光地のパンフレット 飲食店 観光地の清潔
 その他の(明記してください).....

- 他にご意見がございました以下にお書いてください.

.....

☺☺ご協力ありがとうございました。☺☺

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวรัฐพร พลนาวิ
วันเกิด	14 กันยายน พ.ศ.2535
ที่อยู่	1 หมู่ 8 ตำบลบางจาก อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ 10130
ประวัติการศึกษา	จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนศิริวิทยา จังหวัดสมุทรปราการ จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนบางปะกอกวิทยาคม กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะอักษรศาสตร์ สาขา เอเชียศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์